

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0264

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimas

2022 m. birželio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo (2021/2251(INI))

(2023/C 32/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 175 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽¹⁾ (toliau – EGADP reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ⁽²⁾ (toliau – Teisinės valstybės sąlygų reglamentas),
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl Parlamento teisės į informaciją, kiek tai susiję su tebevykdomu nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimu ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 10 d. rezoliuciją dėl Parlamento pozicijos dėl Komisijos ir Tarybos atliekamo nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl 2022 m. kovo 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadų, įskaitant naujausius pokyčius, susijusius su karu Ukrainoje ir ES sankcijomis Rusijai bei jų įgyvendinimu ⁽⁵⁾, ir 2022 m. gegužės 19 d. rezoliuciją „Rusijos karo Ukrainoje socialinės ir ekonominės pasekmės ES. ES pajėgumo veikti stiprinimas“ ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės ir galimo Lenkijos nacionalinio ekonomikos gaivinimo plano patvirtinimo ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2106, kuriuo nustatomi ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės bendri rodikliai, išsamiai apibrėžiami jos elementai ir taip papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2105, kuriuo nustatoma socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika ir taip papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl 2021 m. metinės tvaraus augimo strategijos ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatą „2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga“ (COM(2021)0740),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatą „Bendras 2022 m. biudžeto planų projektų vertinimas“ (COM(2021)0900),

⁽¹⁾ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

⁽²⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

⁽³⁾ OL C 15, 2022 1 12, p. 184.

⁽⁴⁾ OL C 67, 2022 2 8, p. 90.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0121.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0219.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0240.

⁽⁸⁾ OL L 429, 2021 12 1, p. 83.

⁽⁹⁾ OL L 429, 2021 12 1, p. 79.

⁽¹⁰⁾ OL C 155, 2021 4 30, p. 45.

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Komisijos tarnybų darbinio dokumentą „Euro zonos ekonomikos analizė“, kuris pridedamas prie rekomendacijos dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (SWD(2021)0362),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 1 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimas“⁽¹¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 1 d. paskelbtą Komisijos pirmąją metinę ataskaitą dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo (COM(2022)0075),
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“ (COM(2022)0108),
 - atsižvelgdamas į bendrą Europos regionų komiteto ir Europos savivaldybių ir regionų tarybos (CEMR) parengtą savivaldybių, miestų ir regionų dalyvavimo rengiant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus analizę ir 2022 m. balandžio 27 d. įvykusios tikslinės konsultacijos „Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimas: vietos ir regionų valdžios institucijų perspektyvos“ rezultatus,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės principo ir ES Teisingumo Teismo sprendimo pasekmių⁽¹²⁾ ir į 2022 m. gegužės 5 d. rezoliuciją dėl pagal Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 1 dalį vykstančių klausymų dėl Lenkijos ir Vengrijos⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinę ir jos temines analizes, taip pat į pristatymus Parlamentui⁽¹⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos pranešimą „Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentą techninės gairės“ (C(2021)1054),
 - atsižvelgdamas į savo mokslinių tyrimų tarnybų analizes ir informacinius pranešimus EGADP tema⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto ir Kultūros ir švietimo komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto ir Konstitucinių reikalų komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0171/2022),
- A. kadangi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė yra pagrindinis skatinamųjų priemonių rinkinio „NextGenerationEU“ (NGEU) elementas;
- B. kadangi nacionalinėms priemonėms, skirtoms COVID-19 pandemijos (toliau – pandemija) ekonominiams ir socialiniams padariniams sušvelninti, finansuoti skirta 672,5 mlrd. EUR dotacijų ir paskolų; kadangi Parlamentas iš pradžių pasisakė už didesnę dotacijų dalį pagal EGADP;
- C. kadangi EGADP lėšomis remiamos tokios pagrindinės politikos sritys kaip žalioji pertvarka, skaitmeninė transformacija, ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, institucinis atsparumas ir pasirengimas krizėms, taip pat vaikai ir jaunimas, švietimas ir įgūdžiai;

⁽¹¹⁾ OL C 97, 2022 2 28, p. 21.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0074.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0204.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=lt

⁽¹⁵⁾ <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&firstCameToPage=false>

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

- D. kadangi 2022 m. vasario 24 d. Rusijos invazija Ukrainoje paskatino ES taikyti precedento neturinčias ekonomines sankcijas; kadangi dėl Rusijos sukulto konflikto daug Ukrainos piliečių išvyko iš Ukrainos, keliavo į ES ir ES apsigyveno; kadangi karinė invazija turės ekonominių ir socialinių pasekmių visame Europos žemyne, ypač Rytų Europos šalyse, be kita ko, kalbant apie neatidėliotiną poreikį mažinti energetinę priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro;
- E. kadangi ES susiduria su sunkumais, susijusiais su prieiga prie tam tikrų svarbiausių žaliavų, ir tai gali turėti pasekmių EGADP įgyvendinimui;
- F. kadangi pandemija padarė didžiulį neigiamą poveikį žmonių ir įmonių ekonominei ir socialinei padėčiai Europoje; kadangi pandemijos metu ES ekonomika patyrė didžiulį nuosmukį; kadangi ES įmonės, visų pirma mažosios ir vidutinės įmonės (MVI), nukentėjo nuo pandemijos ir tai turi neigiamų pasekmių ES augimui ir konkurencingumui, taip pat sumažėjo šių įmonių našumas ir pajėgumas kurti darbo vietas; kadangi ES bendroji rinka yra pagrindinė ES ekonomikos augimo varomoji jėga ir turėtų būti sustiprinta ir apsaugota nuo neigiamo pandemijos poveikio, ir tuo pat metu reikėtų skatinti investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas; kadangi kai kuriose šalyse pandemijos metu nedarbas ir vėl padidėjo daugiau nei vidutiniškai; kadangi moterims, jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, neigaliesiems ir didelėms šeimoms šie pokyčiai kelia didesnę grėsmę; kadangi pandemijos metu buvo pasiektos ES sveikatos sektoriaus ribos, rimtai išbandytas ir patikrintas jo atsparumas; kadangi jaunimo nedarbo lygis išlieka didesnis už bendrą nedarbo lygį; kadangi jaunuoliams kyla didesnė skurdo ir socialinės atskirties rizika, taip pat didelė rizika, kalbant apie galimybes gauti kokybiškas darbo vietas;
- G. kadangi nuolatinis skaitmeninių įgūdžių tobulinimas, taip pat ekonominį potencialą turinčių įgūdžių, pvz., ekologinių ar verslumo įgūdžių, ugdymas yra esminis konkurencingos, sveikos, įtraukios ir į ateitį orientuotos Europos darbo rinkos veiksnys ir turėtų padėti sudaryti sąlygas kiekvienam europiečiui gauti kokybišką darbo vietą; kadangi tas pats pasakytina apie profesinį ugdymą, profesinius įgūdžius ir gyvenimo įgūdžius; kadangi ES turi panaikinti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis, kad galėtų veiksmingai panaudoti savo žmogiškąjį kapitalą; kadangi visiems turėtų būti suteikta galimybė naudotis tinkama skaitmenine infrastruktūra ir ugdyti skaitmeninius įgūdžius, kad nedidėtų žmonių skirtumai skaitmeninio raštingumo srityje ir visiems būtų užtikrintos lygios galimybės švietimo sistemoje ir darbo rinkoje;
- H. kadangi tam, kad nacionaliniai ekonomikos atkūrimo ir atsparumo planai (NEGADP) atitiktų finansavimo reikalavimus, į juos turi būti įtrauktos reformos ir investicijos, susijusios su šešių EGADP reglamento ramsčių taikymo sritimis, juose turi laikomasi bendrųjų ir konkrečių tikslų, horizontaliųjų principų ir 11 vertinimo kriterijų, nustatytų EGADP reglamente;
- I. kadangi ES institucijų ir valstybių narių dialogas ir skaidrumas yra labai svarbūs siekiant optimaliai įgyvendinti EGADP;
- J. kadangi Komisija, kuri yra atsakinga už EGADP įgyvendinimo stebėseną, privalo reguliariai informuoti Parlamentą apie nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimo padėtį ir apie tai, kaip valstybės narės pasiekė siektinas reikšmes ir tarpines reikšmes ir, be kita ko, apie tai, kaip jos prisidėjo prie pažangos siekiant žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslų; kadangi Komisija privalo atsižvelgti į Parlamento nuomonę;
- K. kadangi valstybės narės turi sukurti ir prižiūrėti patikimas kontrolės sistemas ir atlikti reikiamą auditą, kad užtikrintų Sąjungos finansinių interesų apsaugą per visą EGADP gyvavimo ciklą;
- L. kadangi Komisijos metinės teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos padeda nustatyti teisinės valstybės problemas ir valstybėms narėms rasti sprendimus Komisijai ir kitoms valstybėms narėms teikiant paramą;
- M. kadangi reglamente numatyta galimybė valstybei narei per įgyvendinimo laikotarpį pateikti pagrįstą prašymą iš dalies pakeisti savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, kai tokie veiksmai pateisinami objektyviomis aplinkybėmis;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

N. kadangi EGADP įgyvendinimo demokratinė kontrolė ir parlamentinis tikrinimas įmanomi tik visapusiškai dalyvaujant Parlamentui ir visais etapais atsižvelgiant į visas jo rekomendacijas, ir kadangi Parlamentas ir toliau kontroliuos EGADP įgyvendinimą;

O. kadangi Komisija iki 2022 m. liepos 31 d. Parlamentui ir Tarybai pateiks EGADP įgyvendinimo peržiūros ataskaitą;

Socialinės ir ekonominės krizės poveikio švelninimas

1. pabrėžia, kad EGADP yra precedento neturinti solidarumo priemonė, priemonės NGEU kertinis akmuo (jos galiojimo pabaiga – 2026 m.) ir pagrindinė ES atsako į pandemiją priemonė, skirta padėti ES ekonomikai pasirengti naujiems iššūkiams;

2. primena, kad ES atsakas į pandemiją yra ryžtingas, koordinuotas, visapusiškas, savalaikis ir grindžiamas solidarumu, taigi buvo plačiai naudojamosi esamomis priemonėmis ir taikomos papildomos finansavimo priemonės; taip pat primena, kad valstybės narės, reaguodamos į pandemiją ir remdamos ekonomikos gaivinimą, ėmėsi didelės apimties fiskalinių priemonių (5,2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) 2021 m. ir 2,8 proc. BVP 2022 m.);

3. pabrėžia EGADP stabilizuojamąjį poveikį, daromą valstybėms narėms didelio ekonominio netikrumo laikotarpiu ir susijusį su krizės švelninimu, jos neigiamų ekonominių ir socialinių padarinių švelninimu, pagalba vyriausybėms išlaikyti investicijų lygį ir kartu švelninti didžiulį spaudimą nacionaliniams biudžetams;

4. taip pat pabrėžia EGADP svarbų vaidmenį skatinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, užkertant kelią vidaus rinkos susiskaidymui ir makroekonominių skirtumų didėjimui;

5. džiaugiasi, nes, net jei EGADP poveikis negali būti visiškai atsietas nuo kitų pokyčių, atrodo, teisinga daryti išvadą, kad iki šiol EGADP turėjo teigiamą poveikį BVP ir kad veiksmingas jos įgyvendinimas bus labai svarbus ES ekonomikos augimui; pabrėžia EGADP vaidmenį apsaugant valstybių narių fiskalinio manevravimo galimybes nuo didelio pandemijos nulemtos ekonominio sukrėtimo; pripažįsta, kad, nors pagrindinis poveikis BVP augimui turėtų pasireikšti ateinančiais metais, EGADP jau padėjo apsaugoti ES ekonomiką ir piliečius nuo ūmiausio pandemijos poveikio ir teigiamai prisideda prie ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo, įskaitant ekonominę ir socialinę sanglaudą, darbo vietas, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, taip pat gerai veikiančią vidaus rinką su stipriomis mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis; pabrėžia, kad valstybėse narėse esama didelių ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo skirtumų, tai daro poveikį nevienodai atsigavimo dinamikai; atkreipia dėmesį į tai, kad EGADP skatina žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir atlieka labai svarbų vaidmenį stiprinant tvarią pertvarką ir žmonių gerovę siekiant atsparios, teisingos, įtraukios, konkurencingos ir perspektyvios ekonomikos, kiek tai susiję su plataus užmojo reformų ir investicijų įgyvendinimu;

6. atkreipia dėmesį į tai, kad, kaip apskaičiavo Komisija, ECB ir TVF, priemonės „NextGenerationEU“ poveikis yra didelis, t. y. visų pirma, BVP augimas bus 1,5 procentinio punkto didesnis lyginant su rodikliu be NGEU investicijų, jei bus užtikrintas veiksmingas įgyvendinimas;

7. taip pat pažymi, kad Komisija prognozuoja, jog EGADP dotacijomis 2022 m. bus finansuojama 24 proc. visų ekonomikos gaivinimo paramos priemonių; atkreipia dėmesį į teigiamą šalutinį makroekonominį poveikį ir tikslingų reformų bei investicijų potencialą; atkreipia dėmesį į tai, kad EGADP dotacijomis ir toliau bus teikiama didelė fiskalinė parama valstybėms narėms, todėl jos galės vykdyti struktūrines reformas ir investicijas, turinčias ilgalaikį poveikį jų ekonomikos ir visuomenės atsigavimui ir atsparumui; ragina valstybes nares kuo geriau pasinaudoti šia galimybe;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad sėkmingas ir skaidrus EGADP įgyvendinimas padėtų užtikrinti didesnę ES ekonomikos ir visuomenės tvarumą, įtraukumą ir atsparumą ir konkurencingumą ilguoju laikotarpiu, didesnę strateginį savarankumą ir geresnę pasirengimą dabartiniams ir būsimiems iššūkiams; pabrėžia, kad sėkmingas nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimas paskatins ekonominę ir socialinę konvergenciją bei teritorinę sanglaudą ir sumažins socialinę nelygybę;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

9. mano, jog norint, kad EGADP pasiektų savo bendruosius tikslus ir padėtų ES įveikti krizę ir kuo labiau padidintų ilgalaikį poveikį ES ekonomikai ir visuomenei, būtina, kad valstybės narės kruopščiai ir laiku įgyvendintų sutartas reformas ir investicijas; primena, kad EGADP yra veiklos rezultatais grindžiamas mechanizmas, taigi lėšos išmokamos tik pasiekus su priemonėmis susijusias tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes; primena, kad, kaip nurodyta EGADP reglamento 28 straipsnyje, vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų ir už tos politikos formavimą atsakingų subjektų dalyvavimas yra labai svarbus sėkmingam EGADP įgyvendinimui;

10. išpėja, kad EGADP sušvelnins socialinį ir ekonominį krizės poveikį tik tuo atveju, jei lėšos bus veiksmingai panaudotos ir išleistos taip, kad jos pasiektų realiąją ekonomiką ir žmones; ragina valstybes nares priimti tinkamus sprendimus dėl administracinių struktūrų ir žmogiškųjų išteklių, siekiant užtikrinti, kad EGADP lėšos būtų panaudotos laiku;

11. pabrėžia, kad pandemija išryškino poreikį didinti Sąjungos strateginį savarankiškumą svarbiausiose tiekimo grandinėse ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektuose bei paslaugose; atkreipia dėmesį į tai, kad EGADP investicijos į žaliąją pertvarką ir skaitmeninę transformaciją turėtų padėti didinti ES strateginį savarankiškumą ir nepriklausomybę, visų pirma mažinti jos priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro; pažymi, kad Komisijos teigimu, tikimasi, jog EGADP suteiks didelį postūmį įgyvendinant ES pramonės strategiją ir taip toliau plėtojant ES pramonės sektorius;

12. pabrėžia, kad reformų ir investicijų rinkiniai, visų pirma ekonomikos augimą skatinančios priemonės pagal EGADP, taip pat turėtų sukurti ES pridėtinę vertę; pažymi, kad, Komisijos duomenimis, ES masto BVP poveikis yra maždaug trečdaliu didesnis, jei aiškiai atsižvelgiama į atskirų šalių priemonių šalutinį poveikį; pabrėžia, kad reformų ir investicijų rinkiniais pagal EGADP taip pat turėtų būti prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio, Europos žaliojo kurso ir skaitmeninės darbotvarkės prioritetų įgyvendinimo, taip pat prie lyčių lygybės ir lygių galimybių visiems skatinimo ir integravimo;

13. ragina Komisiją įvertinti, ar kaimynystėje esančių valstybių narių nacionaliniuose planuose neatsiranda nereikalingo investicijų dubliavimo, ir padėti valstybėms narėms išvengti nereikalingo dubliavimosi;

14. apgailestauja dėl to, kad COVID-19 krizė labiausiai paveikė moteris ⁽¹⁶⁾, vaikus ⁽¹⁷⁾, jaunimą, pagyvenusius žmones ir pažeidžiamas grupes; primena, jog reikia užtikrinti, kad ES nė vieno nepaliktų nuošalyje ir kad, siekiant užtikrinti jos ekonomikos atsigavimą, būtina spręsti su lytimi susijusio socialinio ir ekonominio poveikio klausimus, ir primena, kad nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose neatsižvelgiama į daugelį su lytimi susijusių krizės padarinių; palankiai vertina tai, kad pagerėjo priežiūros įstaigų prieinamumas ir kokybė, tačiau apgailestauja, kad jos tebėra pernelyg ribotos;

15. pakartoja šešių ramsčių svarbą, nes jais valstybėms narėms suteikiama struktūra siūlyti ir įgyvendinti reformas ir investicijas, kurios padeda spręsti su žaliąja ir skaitmenine pertvarka, ekonomika, našumu ir konkurencingumu, socialine ir teritorine sanglauda, sveikata ir instituciniu atsparumu susijusius klausimus, taip pat vaikams ir jaunimui skirtas priemones; pabrėžia, kad pagal EGADP reglamentą visos valstybės narės privalo į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti priemones, susijusias su visais ramsčiais; apgailestauja, kad ne visos valstybės narės nusprendė laikytis reglamento ramsčių struktūros, kuri būtų leidusi lengviau vykdyti stebėseną;

EGADP finansavimo aspektai

16. pažymi, kad iki šiol pateiktuose 26 nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose valstybės narės iš turimos 338 mlrd. EUR sumos paprašė iš viso 331,7 mlrd. EUR dotacijų; taip pat pažymi, kad ne visos valstybės narės savo dabartiniuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose paprašė visų dotacijų, kuriomis jos galėtų pasinaudoti, kaip nurodyta EGADP reglamento 11 straipsnyje;

⁽¹⁶⁾ Europos Parlamentas, Vidaus politikos generalinis direktoratas, Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminis skyrius, „COVID-19 ir jo ekonominis poveikis moterims ir moterų skurdui. Išvalgos iš 5 Europos šalių“, 2021 m. gegužės mėn. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU\(2021\)693183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU(2021)693183_EN.pdf)

⁽¹⁷⁾ Eurochild, „Growing up in lockdown: Europe's children in the age of COVID-19“ („Augti izoliacijos sąlygomis. Europos vaikai COVID-19 amžiuje“), 2020 m. lapkričio 17 d. <https://www.eurochild.org/resource/growing-up-in-lockdown-europes-children-in-the-age-of-covid-19/>

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

17. vis dėlto yra susirūpinęs dėl to, kad tik septynios valstybės narės paprašė paskolų, kurių bendra suma sudaro 166 mlrd. EUR iš 385,8 mlrd. EUR, skirtų paskoloms, taigi, jei valstybės narės vėliau prašytų paskolų, liekanti suma yra didelė; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl riboto susidomėjimo paskolų komponentu gali būti prarastos galimybės ir gali būti užkirstas kelias visapusiškai išnaudoti EGADP potencialą; pabrėžia, kad, jei valstybės narės, kurių nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai jau yra patvirtinti, norėtų prašyti paskolų, joms reikės iš dalies pakeisti atitinkamus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir, jei reikia, įtraukti papildomas reformas ir investicijas, tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes, nenutraukiant jau įdiegtų priemonių; ragina valstybes nares pasinaudoti visomis EGADP galimybėmis, įskaitant paskolas, kad būtų galima kovoti su pandemijos padariniais ir būsimais iššūkiais;

18. paveda Komisijai išnagrinėti priežastis, dėl kurių valstybės narės neprašė paskolų visa joms skirta apimtimi, nes tai galėtų trukdyti išnaudoti visą EGADP potencialą; primena, kad valstybė narė gali teikti prašymą dėl paskolos paramos tuo pačiu metu, kai teikia ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, arba kitu metu iki 2023 m. rugpjūčio 31 d., atsižvelgiant į galiojantį EGADP reglamentą;

19. primena, kad pagal EGADP reglamento 21 straipsnį dėl objektyvių aplinkybių valstybė narė gali pateikti Komisijai pagrįstą prašymą pateikti pasiūlymą iš dalies pakeisti arba visiškai pakeisti patvirtintą planą; primena, kad, jei Komisija mano, jog valstybės narės nurodytos priežastys pateisina nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dalinį keitimą, ji įvertina iš dalies pakeistą nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą pagal 19 straipsnį ir pateikia pasiūlymą dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo pagal reglamento 20 straipsnį; primena, kad toks prašymas dėl plano dalinio keitimo turi būti vertinamas ir tvirtinamas pagal tokią pačią vertinimo ir tvirtinimo procedūrą kaip ir pirmoji planų vertinimo ir tvirtinimo procedūra, ir ragina valstybes nares atidžiai atsižvelgti į riziką, susijusią su vėlavimu įgyvendinti visus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; pažymi, kad iki šiol nė viena valstybė narė neprašė iš dalies pakeisti ar visiškai pakeisti patvirtintą planą; ragina valstybes nares pasinaudoti EGADP reglamento 21 straipsniu, pažymi, kad dėl galimo išlaidų vykdant nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus padidėjimo, kurio priežastis – didelė infliacija, valstybės narės gali prašyti atnaujinti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

20. pažymi, kad šiuo metu prognozuojama, jog valstybių narių BVP raida skirsis nuo Komisijos 2020 m. rudens prognozės, todėl tikėtina, kad pasikeis valstybės narės skiriamų dotacijų sumos per antrąjį EGADP finansavimo etapą, kuriam numatyta dalis – 30 proc. sumos; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl didelių skiriamos dotacijos dalies pokyčių gali tekti iš dalies keisti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

21. pabrėžia, kad teikiant paramą pagal EGADP turi būti laikomasi papildomumo principo, kaip nurodyta EGADP reglamento 9 straipsnyje; tikisi išsamesnių ir suskirstytų duomenų, kad būtų galima geriau suprasti EGADP papildomumo poveikį; primygtinai ragina valstybes nares laiku teikti Komisijai išsamią ir skaidrią informaciją, kad būtų užtikrintas veiksmingas ataskaitų apie EGADP poveikį teikimas; pakartoja ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės svarbą teikiant piliečiams pagrindinę informaciją apie bendrą pažangą, padarytą įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; ragina Komisiją padidinti rezultatų suvestinės skaidrumo ir duomenų vizualizavimo lygį ir teikti išsamesnes ataskaitas, daugiausia dėmesio skiriant ne produkto, o rezultato ir poveikio rodikliams, taip pat užtikrinti siūlomų reformų ir investicijų kokybinę analizę;

22. pažymi, kad iki 2022 m. birželio mėn. vidurio Komisija ir valstybės narės pasirašė tik dvylika veiklos susitarimų; ragina Komisiją ir valstybes nares kuo greičiau pasirašyti veiklos susitarimus ir prašo Komisijos pranešti apie šiuos susitarimus Parlamentui; taip pat primygtinai ragina visas valstybes nares laiku paskelbti savo veiklos susitarimus, finansavimo ir paskolų sutartis, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas ir sustiprinta atskaitomybė;

23. pažymi, kad 21 valstybė narė gavo išankstinį finansavimą, kuris sudaro iki 13 proc. visų joms skirtų asignavimų, ir kad viena valstybė narė neprašė išankstinio finansavimo, septynios valstybės narės iki šiol paprašė pirmųjų mokėjimų pagal EGADP ir viena valstybė narė paprašė antrojo mokėjimo;

24. pakartoja, kad dėl vėlavimo įgyvendinant šią priemonę ir nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus neturėtų sulėtėti atsigravimo po pandemijos procesas ar sumažėti Sąjungos atsparumo lygis;

25. primena, kad EGADP reglamente numatyta galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti priemones, pradėtas taikyti nuo 2020 m. vasario 1 d., ir kad kai kurios valstybės narės pasinaudojo šia galimybe;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

26. palankiai vertina anksti pradėtą Komisijos ir valstybių narių dialogą rengiant mokėjimo prašymus ir Komisijos pasirengimą vertinti mokėjimo prašymus; ragina Komisiją toliau nuodugniai ir laiku įvertinti, ar pasiektos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, prireikus konsultuojantis su atitinkamais ekspertais; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti greitą mokėjimų panaudojimą ir atidžiai stebėti reformų bei investicijų įgyvendinimą;

27. primena, kad reikia skubiai nustatyti naujus nuosavus išteklius, kad ne vėliau kaip iki 2058 m. būtų visiškai padengtas NGEU priemonės, visų pirma EGADP, skolos grąžinimas, laikantis veiksmų gairių, nustatytų 2020 m. gruodžio mėn. Parlamento, Tarybos ir Komisijos sudarytame tarpinstituciniame susitarime; atsižvelgia į tai, kad buvo išleistos Europos žaliosios obligacijos, skirtos su klimatu susijusių išlaidų daliai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose finansuoti; atkreipia dėmesį į tai, kad pirmųjų siūlomų Komisijos žaliųjų obligacijų paklausa iš esmės viršijo jų emisiją;

EGADP vaidmuo švelninant Rusijos invazijos į Ukrainą pasekmes

28. pabrėžia, kad reikia didinti ES finansavimo priemonių, visų pirma EGADP, indėlį sprendžiant dabartines problemas, įskaitant problemas, kylančias dėl neišprovokuotos ir nepagrįstos Rusijos karinės agresijos ir invazijos Ukrainoje;

29. yra susirūpinęs dėl to, kad ši agresija prieš Ukrainą ir pagrįstos sankcijos, kurių ES ėmėsi reaguodama į Rusiją ir Baltarusiją, turės didelį poveikį Sąjungos ekonomikos ir socialinio atsigavimo ir atsparumo strategijai; pažymi, kad jų poveikis valstybėms narėms yra įvairiarūšis; yra susirūpinęs dėl nevienodo poveikio ES ekonomikai, su tuo susijusių ekonominių ir socialinių pasekmių ir dar labiau didėjančios socialinės nelygybės, kurią, visų pirma, skatina padidėjusios energijos ir maisto kainos; kadangi dėl infliacijos gali negatyvia linkme pasikeisti numatomi EGADP rezultatai ir numatomos su valstybių narių nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais susijusios išlaidos; tikisi, kad ES ir toliau ryžtingai, vieningai ir greitai reaguos į šią naują krizę;

30. dar kartą pabrėžia savo raginimą taikyti tolesnes sankcijas, be kita ko, taikyti visišką ir neatidėliotiną įvairių energijos produktų iš Rusijos importo embargą ir atsisakyti susijusios infrastruktūros, kaip minėta Parlamento 2022 m. balandžio 7 d. rezoliucijoje, ir parengti planą, kaip toliau užtikrinti ES energijos tiekimo saugumą, nes tam, be kita ko, reikės iš naujo pakoreguoti Europos energetikos politiką, atsižvelgiant į skirtingą energetinės priklausomybės nuo Rusijos iškastinio kuro importo lygį valstybėse narėse;

31. yra susirūpinęs dėl to, kad dabartinė padėtis Ukrainoje daro didelį poveikį energijos kainoms, ir pabrėžia, kad reikia stiprinti energetinę nepriklausomybę ir saugumą, įvairinti energijos šaltinius, be kita ko, naudojant ES energijos išteklius, ir paspartinti energetikos pertvarką; akcentuoja EGADP vaidmenį įgyvendinant iniciatyvą „RePowerEU“ ir pabrėžia, kad pagal EGADP teikiamos paskolos galėtų būti plačiai naudojamos iniciatyvai „RePowerEU“ papildyti ir investicijoms į energetikos pertvarką, įskaitant švarios energijos plėtrą, skatinti; todėl tikisi, kad EGADP svariai prisidės prie ES energetinio suverenumo užtikrinant energijos vartojimo efektyvumą, įvairinimą ir investicijas į teisingą žaliąją pertvarką;

32. atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina įvairias nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų priemones, kuriomis siekiama stiprinti energetikos pertvarką ir energetinį saugumą, taip pat priemones, kuriomis didinamas strateginis savarankiškumas, mažinama valstybių narių priklausomybė nuo importuojamos iškastinio kuro energijos ir spartinamas energijos šaltinių įvairinimas, energijos vartojimo efektyvumas ir švarios energijos plėtojimas; pabrėžia, kad turėtų būti skatinami tarpvalstybiniai projektai, Europos energetikos tinklų sujungimo gerinimas ir visiškas elektros tinklų sinchronizavimas visoje ES, siekiant stiprinti ES šalių sinergijas ir bendradarbiavimą ir atsižvelgti į bendrus susirūpinimą keliančius klausimus ir bendrus prioritetus;

33. atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą iš dalies pakeisti EGADP reglamentą atsižvelgiant į iniciatyvą „RePowerEU“ ir išreiškia savo įsipareigojimą nedelsiant priimti savo poziciją dėl pasiūlymo; ragina valstybes nares tuo atveju, jei jos neketina panaudoti visos didžiausios joms skirtos EGADP paskolų sumos, oficialiai informuoti Komisiją; šiuo požiūriu palankiai vertina pasiūlymą paskatinti optimalų pagal EGADP turimų paskolų naudojimą, ir, be kita ko, pasiūlyti perskirstyti paskolas kitoms valstybėms narėms, kurios susiduria su papildomais sunkumais dėl Rusijos invazijos į Ukrainą, ir suteikti galimybę valstybėms narėms prašyti paskolų, viršijančių 6,8 proc. jų bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP), ypač siekiant sušvelninti ekonomines, socialines ir energetines Rusijos invazijos į Ukrainą pasekmes ir šalutinį ES ribojamųjų priemonių Rusijai ir Baltarusijai poveikį;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

34. pripažįsta, kad reikia imtis priemonių, kuriomis būtų padedama pabėgėliams iš Ukrainos, visų pirma suteikiamos apgyvendinimo, socialinės ir vaikų priežiūros, švietimo, sveikatos priežiūros paslaugos ir būstas, ir padedama palengvinti jų socialinę ir ekonominę padėtį; todėl pabrėžia, kad ryšium su tuo turi būti užtikrintas didesnis investicijų lygis;

Nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai

35. palankiai vertina tai, kad buvo patvirtinti 24 nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai, ir pažymi, kad iki 2022 m. birželio mėn. vidurio viena valstybė narė dar nebuvo pateikusi savo nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano; taip pat pažymi, kad Komisija dar turi įvertinti vieną nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą; primygtinai ragina šali, kurios nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą dar reikia įvertinti, pradėti konstruktyvias diskusijas su Komisija, kad planas būtų parengtas tvirtinti ilgiau nedelsiant; ragina Komisiją stropiai taikyti EGADP reglamentą siekiant užtikrinti, kad vertinant likusius planus būtų laikomasi reglamente nustatytų 11 vertinimo kriterijų;

36. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos vertinimuose padaryta išvada, jog visuose patvirtintuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose atsižvelgta į visus šešis EGADP ramsčius, jie patenkinamu mastu atitinka visus EGADP reglamente nustatytus vertinimo kriterijus ir yra subalansuotas reformų ir investicijų paketas; mano, kad valstybės narės galėjo geriau suderinti savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus su šešiais EGADP ramsčiais ir EGADP reglamento reikalavimais;

37. primena Komisijai, kad teisinės valstybės principo ir SESV 2 straipsnio laikymasis yra būtinos sąlygos norint gauti lėšas ir kad EGADP visapusiškai taikomas teisinės valstybės sąlygų mechanizmas; ragina Komisiją ir Tarybą nepatvirtinti Vengrijos nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tol, kol susirūpinimą kelia teisinės valstybės principo laikymasis, teisminių institucijų nepriklausomumas ir sukčiavimo, interesų konfliktų ir korupcijos prevencija, nustatymas ir kova su jais; primygtinai reikalauja, kad tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su Sąjungos finansinių interesų apsauga, tinkamos kontrolės sistemos sukūrimu, teisminių institucijų nepriklausomumu, sukčiavimo, interesų konfliktų ir korupcijos prevencija, nustatymu ir kova su jais, būtų išankstinės sąlygos ir būtų įvykdytos prieš pateikiant pirmąjį mokėjimo prašymą, ir primena, kad mokėjimai pagal EGADP negali būti atliekami prieš jų įvykdymą; primena valstybėms narėms, kad tai, jog nesilaikoma visų EGADP reglamento nuostatų ir dėl to vėluojama patvirtinti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, daro didelį neigiamą poveikį vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimui tinkamai reaguoti į pandemijos poveikį jų bendruomenėms, įmonėms ir piliečiams ir gali ilginiui pabloginti vietos ir regionų ekonominę padėtį; apgailestauja, kad dėl Lenkijos ir Vengrijos vyriausybių veiksmų EGADP finansavimas dar nepasiekė Lenkijos ir Vengrijos gyventojų ir regionų;

38. primena, kad jokios priemonės neturėtų būti finansuojamas pagal EGADP, jei jos prieštarauja Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms ES vertybėms; primygtinai ragina Komisiją labai atidžiai stebėti riziką ES finansiniams interesams įgyvendinant EGADP ir tai, ar nesama teisinės valstybės principų pažeidimų ar galimų pažeidimų, ir nedelsiant imtis veiksmų, jei būtų daromas neigiamas poveikis ES finansiniams interesams; todėl ragina Komisiją, vadovaujantis Teisinės valstybės sąlygų reglamentu, ypač griežtai reikalauti valstybės nares laikytis Sąjungos finansinių interesų apsaugos reikalavimų, kaip įtvirtinta reglamento 22 straipsnyje;

39. taip pat primena, kad teisinės valstybės principų laikymasis ir patikimas ES lėšų finansinis valdymas turi būti nuolat vertinami per visą EGADP gyvavimo ciklą ir kad Komisija turi neišmokėti lėšų ir, jei taikytina, susigrąžinti lėšas, jei šios sąlygos nebetenkinamos;

40. pažymi, kad Komisijos vertinime teigiama, jog pagal visus patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ketinama įvykdyti EGADP reglamente nustatytą siekį – bent 37 proc. lėšų skirti žaliajam tikslui ir kad pagal visus patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo bendros klimato srities išlaidos siekia beveik 220 mlrd. EUR; tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad išlaidų išorės apžvalgose nurodomi mažesni žaliosios pertvarkos išlaidų skaičiai; ryšium su tuo pabrėžia, kad tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, numatytos priemonėms, susijusioms su klimato kaita, turėtų būti nustatomos taip, kad būtų užtikrinta, jog įgyvendinamos priemonės būtų tokios pat palankios klimatui, kaip skelbiama; pabrėžia, kad nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais turėtų būti prisidedama prie žaliosios pertvarkos, įskaitant biologinę įvairovę; atkreipia dėmesį į esamus nuogąstavimus dėl to, ar visomis atitinkamomis priemonėmis veiksmingai prisidedama prie tikslų įgyvendinimo;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

41. primena, kad nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai turi būti suderinti su nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais (NEKSVP) ir jų atnaujinimais pagal Reglamentą (ES) 2018/1999⁽¹⁸⁾; ragina Komisiją įvertinti, kaip investicijomis, skirtomis žaliajai pertvarkai pagal nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, padedama siekti naujų 2030 m. klimato ir energetikos tikslų, nustatytų atitinkamuose peržiūriuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose;

42. primena, kad EGADP turėtų padėti integruoti biologinės įvairovės srities veiksmus į įvairių sričių Sąjungos politiką; pažymi, kad keliais nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais prisidedama prie biologinės įvairovės, tačiau pabrėžtinai akcentuoja, kad valstybės narės galėjusios labiau pasinaudoti EGADP, kad pagerintų padėtį biologinės įvairovės srityje;

43. išpėja dėl ekomanipuliavimo rizikos įgyvendinant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ypač atsižvelgiant į kai kurias priemones, kurios pažymėtos kaip prisidedančios prie žaliųjų išlaidų reikalavimų, įskaitant pastatų renovacijos didinant jų energinį naudingumą priemones;

44. pažymi, kad pagal visus patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus numatoma pasiekti EGADP reglamente nustatytą tikslą (o kai kurios valstybės narės priemonėms, atitinkančioms skaitmeninio tikslo reikalavimus, skiria net daugiau nei pusę savo iš EGADP gaunamų lėšų), kad bent 20 proc. išlaidų sudarytų skaitmeninės išlaidos, ir kad bendros visų patvirtintų nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų skaitmeninės išlaidos siekia beveik 29 proc. arba 130 mlrd. EUR; palankiai vertina tai, kad nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose daug dėmesio skiriama MVĮ rėmimui ir viešųjų paslaugų, įskaitant sveikatos sektorių, skaitmeninimui ir skaitmeniniams įgūdžiams, verslo skaitmeninimui, junglumui, skaitmeniniams moksliniams tyrimams ir plėtrai bei pažangiosioms technologijoms; pažymi, kad du trečdaliai valstybių narių į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukė investicijų į skaitmeninius pajėgumus ir junglumą saugumo įsivertinimą;

45. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad pagal EGADP reglamentą vykdant investicijas į skaitmenines technologijas reikėtų laikytis sąveikumo, energijos vartojimo efektyvumo ir asmens duomenų apsaugos principų, sudaryti galimybes MVĮ ir startuoliams dalyvauti ir skatinti naudoti atvirojo kodo sprendimus; pabrėžia, kad skaitmeninių viešųjų pirkimų konkursai turi būti kruopščiai parengti, visų pirma siekiant užtikrinti MVĮ prieigą prie atitinkamų viešųjų investicijų;

46. pažymi, kad keliuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pateikti investicijų į 5G ryšį pasiūlymai; primena, kad valstybės narės turėtų užtikrinti 5G ryšio, mobiliojo plačiajuosčio ryšio ir infrastruktūros diegimo nuoseklumą ir papildomumą visose vietovėse, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje;

47. pabrėžia, jog svarbu, kad nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose beveik 50 proc. visų išlaidų arba 203 mlrd. EUR būtų numatyta priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti gerą bendrosios rinkos veikimą, gerinti verslo aplinką ir skatinti privačias investicijas; dar kartą pabrėžia privačiojo sektoriaus svarbą sėkmingam EGADP įgyvendinimui; primygtinai ragina valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas privačiosioms investicijoms, susijusioms su EGADP finansuojamais projektais, pašalinant visas nereikalingas kliūtis, kurios trukdytų MVĮ gauti atitinkamą EGADP finansavimą, ir šiuo tikslu ragina Komisiją pateikti išsamią privačiojo sektoriaus galimybių gauti EGADP finansavimą analizę; prašo valstybių narių nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti pagal skaidrų grafiką, kad privatusis sektorius galėtų planuoti savo veiklą ir projektus pagal atitinkamas priemones;

48. pažymi, kad, remiantis Komisijos vertinimais, nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytos socialinės išlaidos sudaro apie 20 proc. prašomų dotacijų ir paskolų; pažymi, kad šios išlaidos visų pirma yra susijusios su užimtumo paskatomis konkrečioms palankių sąlygų neturinčioms grupėms, užimtumo apsaugos teisės aktų reformomis ir darbo sutarčių reglamentavimu; primena, kad pandemijos socialiniai padariniai yra daugialypiai ir jų našta nevienodai bei neproporcingai sleigia mažesnes pajamas gaunančias ir pažeidžiamas grupes, tuo pačiu metu padidėjo viešųjų paslaugų poreikis; apgailestauja dėl to, kad socialinių investicijų priemonės labiau apsiriboja socialine infrastruktūra ir kad tik kai kuriuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytos tinkamų priežiūros paslaugų plėtojimo priemonės ir laikinosios pagalbos priemonės;

⁽¹⁸⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

49. remia Komisijos tikslą pasinaudojant EGADP sukurti atsparesnę ir įtraukesnę darbo rinką ir pažymi, kad atitinkamomis priemonėmis turėtų būti skatinamas aukštos kokybės užimtumas;

50. atkreipia dėmesį į tai, kad visuose iki šiol patvirtintuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose sprendžiami socialiniai ir užimtumo uždaviniai, be kita ko, pasitelkiant dalyvavimo darbo rinkoje didinimo, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo skatinimo, darbo rinkos institucijų ir paslaugų, taip pat socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros sistemų modernizavimo priemones; apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės atsilieka stiprindamos savo planų socialinį aspektą;

51. pabrėžia reformų ir investicijų į sveikatos, ekonominį, socialinį ir institucinį atsparumą svarbą siekiant padidinti pasirengimą krizėms ir reagavimo į jas pajėgumus, tam skirta daugiau kaip 17 proc. visų nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų asignavimų, t. y. 76 mlrd. EUR; pabrėžia, kad, Komisijos duomenimis, pagal šį EGADP ramstį valstybės narės turi įgyvendinti 789 priemones, susijusias su 1 900 tarpinių reikšmių ir galutinių reikšmių; pabrėžia, kad COVID-19 parodė, kaip svarbu didinti viešųjų institucijų atsparumą sukrėtimams;

52. pažymi, kad pagal visus patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus numatomos išlaidos su sveikatos priežiūra susijusioms priemonėms siekia apie 37 mlrd. EUR, t. y. 8 proc. visų nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų išlaidų; pažymi, kad didžiausias įnašas numatytas ligoninių infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai, taip pat pirminės sveikatos priežiūros ir prevencijos stiprinimui, skaitmeninei pertvarkai sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sektoriuose; tikisi, kad šios su sveikatos priežiūra susijusios priemonės padės didinti sveikatos priežiūros sistemų pajėgumą bei atsparumą ir pasirengimą būsimoms krizėms; yra susirūpinęs, kad daugelis valstybių narių neįtraukė pakankamai priemonių, kad psichikos sveikata priežiūra taptų prieinama ir įperkama visoms amžiaus grupėms, ir pabrėžia, kad psichikos sveikata turėtų būti neatsiejama ES socialinio ir ekonominio atsigavimo po pandemijos dalis ir darbuotojų sveikatos prioritetas; yra susirūpinęs, kad kai kurios valstybės narės neįtraukė pakankamai priemonių ilgalaikėms visuomenės sveikatos priežiūros problemoms spręsti;

53. pažymi, kad viešojo administravimo modernizavimas užima svarbią vietą daugelyje nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų – į viešojo administravimo stiprinimą numatoma investuoti apie 1,8 mlrd. EUR; pabrėžia, kad nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais galėtų būti padedama didinti viešojo administravimo institucijų gebėjimus veiksmingai valdyti Europos lėšas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis; pabrėžia, kad reformų nauda viršija su jomis susijusias išlaidas ir tai turėtų turėti konkretų teigiamą poveikį piliečiams;

54. pažymi, kad patvirtintuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatyta 49 mlrd. EUR skirti vaikų ir jaunimo reikmėms, įskaitant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, jaunimo nedarbą ir igūdžius, o tai atitinka maždaug 11,5 proc. visų nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų išlaidų; pažymi, kad ši suma yra pirmas žingsnis siekiant užtikrinti, kad visose 27 valstybėse narėse būtų įgyvendinamos suderintos naujai kartai skirtos priemonės; yra susirūpinęs dėl to, kad daugelis nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų tinkamai neatspindi Europos vaiko garantijų sistemoje nustatytų užmojų ir kad jie tik iš dalies atspindi sustiprintos Jaunimo garantijų iniciatyvos užmojus; apgailestauja dėl to, kad dvi valstybės narės nusprendė į savo planus neįtraukti priemonių, skirtų konkrečiai vaikams ir jaunimui, bet pageidavo pateikti priemones, kuriomis būtų skatinami visų piliečių igūdžiai ir skaitmeniniai gebėjimai;

55. pažymi, kad į beveik visus patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktos investicijos į skaitmeninį švietimą, jos sudaro maždaug 30 proc. visų išlaidų švietimui; palankiai vertina tai, kad daugiausia dėmesio skiriama valstybių narių švietimo infrastruktūros ir įrangos modernizavimui;

56. pažymi, kad iki šiol valstybės narės iš viso pasiūlė 228 priemones, kuriomis siekiama remti vaikus ir jaunimą; atkreipia dėmesį į tai, kad 74 proc. priemonių skirta bendrojo, profesinio ir aukštojo švietimo bei mokymo pajėgumams, taip pat prieinamumui, įperkamumui, kokybei ir įtraukumui, įskaitant skaitmeninimą ir infrastruktūrą; taip pat pažymi, kad 14 proc. priemonių yra susijusios su ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra, mokyklos nebaigimu ir vaikų skurdu; atkreipia dėmesį į tai, kad 12 proc. priemonių skirta jaunimo nedarbo problemai spręsti – darbo vietų kūrimui, įdarbinimui, darbo keitimo paskatoms ir paramai savarankiškam darbui; pabrėžia, kad Parlamentas prašo, jog valstybės narės bent 2 proc. kiekvieno nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano biudžeto skirtų kultūrai ir 10 proc. – švietimui; pažymi, kad 16 valstybių narių į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukė su kultūra susijusias priemones; mano, kad valstybės narės EGADP būtų galėjusios panaudoti šiems sektoriams daugiau remti;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

57. ragina Komisiją toliau stebėti, kaip įgyvendinami šeši ramsčiai, ir užtikrinti, kad EGADP rezultatų suvestinėje būtų pateikiami išsamūs duomenys; prašo Komisijos sudaryti palankesnes sąlygas taikyti labiau regioninius įgyvendinimo stebėsenos metodus pasitelkiant rezultatų suvestinę ir palankiai vertina ES ir nacionalinio lygmens stebėsenos iniciatyvas, kuriomis stiprinama EGADP įgyvendinimo stebėseną; teigiamai vertina tai, kad kelios valstybės narės teikia duomenis regioniniu lygmeniu, ir ragina kitas valstybes nars teikti duomenis regioniniu lygmeniu;

58. pabrėžia, kad EGADP neturi būti naudojama kaip pakaitalas periodinėms nacionalinėms biudžeto išlaidoms padengti, nebent tai būtų tinkamai pagrįsta; pažymi, kad Komisijos patvirtinti nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai apima tik pradines išlaidas, susijusias su reformų rengimu ir tų reformų pradėjimu; primena valstybėms narėms, kad EGADP turi būti įgyvendinama taip, kad nesumažėtų jų pačių atsakomybė už viešųjų finansų valdymą; ragina Komisiją pateikti išsamią informaciją apie šio horizontaliojo principo laikymosi vertinimą ir bet kokią susijusį pagrindimą;

59. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija, remdamasi savo techninėmis gairėmis, įvertino, ar kiekvienos priemonės atveju laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo; pabrėžia, kad taikant reikšmingos žalos nedarymo kriterijus, kaip nurodyta Komisijos gairėse, turi būti užkirstas kelias aplinkai žalingoms priemonėms; prašo Komisijos atskleisti pateiktus reikšmingos žalos nedarymo vertinimus ir pabrėžia, kad Komisija turėtų atidžiai išnagrinėti ir stebėti, ar įgyvendinimo etape visapusiškai laikomasi šio principo; pažymi, kad, siekdamas užtikrinti šio principo laikymąsi, kai kurios valstybės narės turėjo patobulinti tam tikras priemones; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl šio principo laikymosi atsirado daugiau pradinių neatitikimų tarp Komisijos ir Europos investicijų banko bei Europos investicijų fondo reikalavimų toms šalims, kurios savo programos „InvestEU“ paketus papildė EGADP lėšomis, ir dėl to galėjo vėluoti įgyvendinimo procesas;

60. pažymi, kad didelėje daugumoje nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų yra specialus skirsnis, kuriame paaiškinama, kaip remiantis planu sprendžiami su lytimi susiję klausimai ir uždaviniai; atkreipia dėmesį į tai, kad nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytos priemonės, orientuotos į moterų dalyvavimą darbo rinkoje bei vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo mažinimą, tačiau reiškia nusivylimą, kad juose nepateikiamas specialus paaiškinimas, kaip pagal planą sprendžiami su lytimi susiję klausimai ir uždaviniai; pabrėžia aukštos kokybės viešųjų priežiūros paslaugų svarbą siekiant palengvinti neapmokamo priežiūros darbo, kurį šiuo metu daugiausia atlieka moterys, našta, nes tai turi neigiamų pasekmių BVP; prašo Komisijos numatyti tyrimą siekiant patikrinti, kokių mastu EGADP prisidedama prie darbo vietų kūrimo sektoriuose, kuriuose daugiausia atstovaujama vienai lyčiai, ir ar papildomomis priemonėmis pakankamai prisidedama prie mažiausiai atstovaujamos lyties asmenų skaičiaus šiuose sektoriuose didinimo;

61. pažymi, kad 20 valstybių narių savo nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pateikia tarpvalstybinius projektus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama infrastruktūrai, pvz., geležinkelio ar elektros jungtims, vandeniliui, kvantinėms technologijoms, 5G ryšiui, debesijos pajėgumams ir inovacijų centrums; yra nusivylęs, kad į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus neįtraukta daugiau tarpvalstybinių projektų, tai padėtų padidinti perduodamąjį poveikį ir kurti ES pridėtinę vertę; pažymi, kad 20 valstybių narių savo nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numato tarpvalstybinius projektus, pvz., bendriems Europos interesams svarbius projektus, daugiausia susijusius su infrastruktūra; ragina valstybes nars pririnkti išaiškinti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų vaidmenį plėtojant ir įgyvendinant daugiašalius projektus; mano, kad į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus turėjo būti įtrauktos papildomos tarpvalstybinės priemonės, kuriomis būtų sustiprintas jų perduodamasis poveikis ir padidinta jų ES pridėtinė vertė;

62. visų pirma atkreipia dėmesį į tarpvalstybinių projektų, susijusių su energijos perdavimu tarp valstybių narių, svarbą; mano, kad dabartinėmis aplinkybėmis nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai būtų labiau naudingi, jei į juos būtų įtraukta daugiau tarpvalstybinių projektų, ypač energetikos srityje; pabrėžia, kad šios investicijos yra labai svarbios siekiant energetinio suverenumo ir žaliosios pertvarkos; pabrėžia, kad dabartinė padėtis rodo, jog labai svarbu įvairinti ES energijos išteklius ir užtikrinti tinkamą elektros energijos vidaus rinkos tarp valstybių narių veikimą; ragina gerinti Europos energetikos tinklų sujungimą ir visiškai sinchronizuoti elektros tinklus visoje ES; be to, pabrėžia, kad svarbu dėti daugiau pastangų siekiant pagerinti energijos vartojimo efektyvumą, kad būtų apribotas numatomas elektros energijos paklausos augimas;

63. pažymi, kad nė viena valstybė narė nepasiūlė perkelti struktūrinių fondų į savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, kad tik dvi valstybės narės planuoja savo programos „InvestEU“ paketus papildyti EGADP lėšomis ir kad tik keturios valstybės narės į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ketina įtraukti techninės paramos išlaidas; apgailestauja, kad nuostata pervesti EGADP lėšas į programos „InvestEU“ nacionalinius skyrius nebuvo visiškai išnaudota; primena, kad įvairių ES fondų sąveika yra labai svarbi tinkamam Sąjungos ekonomikos gaivinimui ir konsoliduotam atsparumui užtikrinti, ir primena valstybėms narėms, kad taikant šią nuostatą prisidedama prie sąveikos stiprinimo;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

64. primena, kad pagal EGADP reglamentą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai taip pat turi atitikti informaciją, kurią valstybės narės įtraukia į savo partnerystės susitarimus ir veiksmų programas, finansuojamas Sąjungos lėšomis; pakartoja, kad ši nuostata svarbi ne tik siekiant išvengti dvigubo finansavimo ar tikslų dubliavimo, bet ir siekiant užtikrinti suderintą požiūrį ir kuo didesnę ES finansavimo naudą; prašo, kad Komisija pateiktų analizę, kaip užtikrinamas šis veiksmų derinimas; pažymi, kad priėmus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus kai kuriais atvejais vėluojama priimti partnerystės susitarimus, ir yra susirūpinęs šio vėlavimo padariniais; ragina Komisiją ir valstybes nares vengti tolesnio vėlavimo rengiant ir priimant partnerystės susitarimus ir ragina skubiai spręsti šio vėlavimo problemas;

65. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti tinkamą ekonomikos atsigavimą ir konsoliduotą Sąjungos atsparumą, būtina EGADP ir kitų Sąjungos finansavimo programų sąveika ir nuoseklumas; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų ir kitų Sąjungos finansavimo programų, visų pirma partnerystės susitarimų, sąveiką; klausia, kaip Komisija ragina valstybes nares didinti sąveiką su kitų valstybių narių nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais;

66. primena valstybėms narėms, kad tikimasi, jog nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai padės veiksmingai spręsti visus uždavinius, nustatytus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose, įskaitant jų fiskalinius aspektus, ir prireikus pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁹⁾ 6 straipsnį pateiktose rekomendacijose, skirtose atitinkamai valstybei narei, arba uždavinius, nustatytus kituose atitinkamuose dokumentuose, kuriuos Komisija oficialiai priėmė įgyvendinant Europos semestrą, arba didelę dalį šių uždavinių; atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad visuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pateikiami būdai, kaip įveikti bent jau didelę dalį iššūkių, nurodytų atitinkamose Europos semestro rekomendacijose, visgi reaguojama ne į visus iššūkius;

67. pripažįsta teigiamą į tai, kuriuos nacionalinius planus įtrauktų būtinų mokesčių reformų valstybėse narėse poveikį, tačiau apgailestauja, kad nė viena iš valstybių narių, susijusių su konkrečiai šaliai skirtomis rekomendacijomis dėl agresyvaus mokesčių planavimo, mokesčių vengimo, mokesčių slėpimo ir pinigų plovimo, savo nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nespėdė šių problemų;

68. ragina Komisiją tinkamai įvertinti, ar priemonės išmokėjimo etapu pasiekiamos visos tarpinės reikšmės ir galutinės reikšmės, įskaitant tas, kurios susijusios su nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytomis konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis, ir proporcingai, atsižvelgiant į tarpinių reikšmių ir galutinių reikšmių svarbą, sumažinti mokėjimus, jei sutartos tarpinės reikšmės ir galutinės reikšmės nėra tinkamai pasiektos, įskaitant tai, kad anksčiau pasiektos tarpinės reikšmės ir galutinės reikšmės nebūtų sumažinamos; be to, ragina Komisiją prireikus pasinaudoti reglamento nuostatomis, leidžiančiomis susigrąžinti dotacijas arba paprašyti anksčiau grąžinti paskolas, jei valstybės narės nevykdo įsipareigojimų pagal finansavimo susitarimus;

69. pažymi, kad, Komisijos vertinimu, visos valstybės narės gavo A reitingą pagal beveik visus EGADP reglamente numatytus kriterijus; primena, kad, remiantis Komisijos vertinimu, visos valstybės narės gavo B reitingą pagal apskaičiuotų bendrų nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų išlaidų pagrįstumo vertinimo kriterijų; ragina Komisiją užtikrinti, kad siekiant kovoti su sukčiavimu ir korupcija išlaidos būtų pagrįstos ir kad būtų atliekama tinkama išlaidų analizė; ragina Komisiją, prieš priimant mokėjimo prašymus, išsamiai įvertinti, ar tarpinės reikšmės ir galutinės reikšmės yra tinkamai pasiektos bei užtikrinti, kad anksčiau pasiektos tarpinės reikšmės ir galutinės reikšmės nebūtų atšauktos;

Skaidrumo, stebėsenos ir kontrolės mechanizmai

70. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti skaidrumą ir patikimą procedūrų valdymą vykdant visus viešųjų pirkimų procesus ir taikant praktiką; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares užtikrinti vienodas viešųjų pirkimų proceso sąlygas ir sąžiningumą bei ypač galimybę dalyvauti visiems, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones;

71. ragina valstybes nares laiku pradėti viešuosius pirkimus priemonėms įgyvendinti, kad būtų užtikrinta, jog priemonės bus įgyvendintos laikantis tarpinių reikšmių ir galutinių reikšmių tvarkaraščio;

⁽¹⁹⁾ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

72. pabrėžia, kad skaidrumas yra labai svarbus siekiant sukurti stiprią nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų stebėsenos sistemą, kuri leistų prasmingai įtraukti visuomenę; pakartoja savo apgailestavimą, kad Taryba atsisakė sukurti interneto platformą, kurioje būtų skelbiami galutiniai naudos gavėjai ir kuriai pritarė Parlamentas ir Komisija; pažymi, kad dėl naudojamų priemonių pobūdžio kontrolė orientuota į rezultatų ir išdirbių pasiekimą, o ne į išlaidų patikrinimą; pažymi, kad šiuo metodu galima supaprastinti įgyvendinimą ir padėti pasiekti norimų rezultatų; įspėja, kad be tinkamos stebėsenos galėtų būti sudėtingiau nustatyti piktnaudžiavimo ES lėšomis atvejus; tačiau primygtinai ragina Komisiją imtis tinkamų priemonių siekiant užtikrinti ankstyvą piktnaudžiavimo ES lėšomis atvejų nustatymą; ragina ją griežtai stebėti visus galimus dvigubo finansavimo atvejus ir, jei tokie atvejai pasitvirtintų, nedelsiant pradėti lėšų susigrąžinimo procesą;

73. ragina Komisiją informuoti biudžeto valdymo instituciją apie Komisijos sukurtų IT sistemų, skirtų valstybėms narėms aktualiai informacijai apie nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą teikti, naudojimą;

74. primygtinai ragina valstybes nares standartizuotu elektroniniu ir sąveikiu formatu rinkti ir registruoti duomenis apie galutinius Sąjungos finansavimo gavėjus ir naudos gavėjus ir naudotis bendra duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemone, kurią turi pateikti Komisija; primygtinai ragina Komisiją reikalauti, kad visoms EGADP išlaidoms būtų naudojama integruota ir sąveiki stebėsenos sistema, įskaitant bendrą duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonę (ARACHNE), ir užtikrinti, kad ARACHNE būtų sąveiki su visa atitinkama programine įranga ir duomenų rinkiniais siekiant užtikrinti kuo mažesnę administracinę naštą; be to, primena, kad svarbu skaitmeninti visas ataskaitas, stebėseną ir auditą;

75. primena, kad valstybės narės turėtų rinkti duomenis apie lėšų gavėjo ir programos naudos gavėjų tikrąjį (-uosius) savininką (-us) ir užtikrinti prieigą prie jų, ir pakartoja, kad svarbu užtikrinti galutinių naudos gavėjų skaidrumą, neužkraunant papildomos duomenų teikimo naštos; ragina Komisiją ir valstybes nares periodiškai skelbti naujausius duomenis apie galutinius naudos gavėjus ir pervestas lėšas, kad būtų užtikrintas visuomenės pasitikėjimas ir skaidrumas; ragina Komisiją sukurti integruotą ir sąveikią sistemą, kurią būtų lengva naudoti ir kurioje būtų kaupiama informacija apie visus ES bendrai finansuojamus projektus, naudos gavėjus ir tikruosius savininkus, rangovus bei subrangovus ir kuri galėtų susumuoti visas to paties naudos gavėjo arba tikrojo savininko gautas sumas;

76. primena Komisijai, kad vertinant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir mokėjimo prašymus jai gali padėti ekspertai, ir ragina prireikus visapusiškai pasinaudoti šia nuostata, ypač jei ji neturi vidinių pajėgumų išsamiai patikrinti planus arba tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimą; abejoja, ar Taryba turi pakankamai pajėgumų tinkamai išanalizuoti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ar mokėjimo prašymus, ir ragina užtikrinti, kad jie būtų tinkamai įvertinti;

77. primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybių narių pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinant savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus vertinimas būtų grindžiamas išsamiu ir skaidriu tarpinių ir siektinų reikšmių vertinimu visais jų aspektais, visų pirma kokybės aspektu;

78. primena, jog valstybės narės turi sukurti patikimas kontrolės ir audito sistemas, kad būtų užtikrinta Sąjungos finansinių interesų apsauga, užkirstas kelias sukčiavimui, korupcijai ir interesų konfliktams bei kovojama su jais ir garantuotas skaidrumas, ir jog Komisijai tenka atsakomybė užtikrinti, kad šios sistemos būtų įdiegtos ir visapusiškai veiktų prieš patvirtinant pirmuosius mokėjimus; primena, kad mokėjimai turi būti išmokami pasiekus tarpines ir siektinas reikšmes;

79. pažymi, kad Komisija iš esmės remiasi valstybėmis narėmis, kurios atlieka išsamų nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo auditą; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti visapusišką šių reikalavimų įgyvendinimo veiksmingą stebėseną, auditą ir vykdymo užtikrinimą ir stebėti, kaip nuolat laikomasi bet kokių tokių priemonių per visą EGADP gyvavimo ciklą; ragina Komisiją užtikrinti tvirtą reguliaraus valstybių narių kontrolės sistemų audito mechanizmą;

80. pakartoja, koks svarbus yra Europos Audito Rūmų, Europos prokuratūros, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos, Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolio), Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros ir kitų atitinkamų ES įstaigų bei agentūrų vaidmuo padedant valstybėms narėms ir Komisijai apsaugoti Sąjungos finansinius interesus įgyvendinant NGEU, ir ragina šias institucijas bei įstaigas visapusiškai pasinaudoti savo prerogatyvomis pagal EGADP reglamentą ir kitus atitinkamus teisės aktus siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, korupcijai ir interesų konfliktams, juos nustatyti, ištaisyti ir tirti, kad būtų galima nuodugniai patikrinti visas EGADP išlaidas; primena, kad toms ES įstaigoms ir agentūroms turėtų būti skirta pakankamai išteklių, kad jos galėtų vykdyti savo užduotis; ragina Komisiją bendradarbiauti su šiomis institucijomis ir įstaigomis ir užtikrinti, kad būtų sukurti tinkami kontrolės pajėgumai ir kad valstybės narės suteiktų joms visapusišką prieigą prie visos svarbios informacijos, kad jos galėtų vykdyti savo prerogatyvas;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

81. palankiai vertina NGEU teisėsaugos forumą ir operaciją „Sentinel“, nes jais ir bendradarbiaujant padedama užkirsti kelią grėsmėms, kylančioms NGEU lėšoms ir apskritai Sąjungos finansinei gerovei, ir kovoti su jomis bei nustatyti pažeidžiamumą nacionalinėse paskirstymo sistemose;

82. pakartoja, jog svarbu, kad Komisija vykdytų nuolatinę, įskaitant *ex post*, EGADP išlaidų, įgyvendinimo ir valdymo duomenų stebėseną, užtikrindama visapusišką skaidrumą kartu su valstybėmis narėmis, kad būtų analizuojami EGADP rezultatai ir nustatomi bei šalinami bet kokie tuo susiję trūkumai;

83. primena, kad, vykstant Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, laikantis SESV 319 straipsnio, EGADP taikomas reikalavimas pateikti ataskaitą pagal integruotąsias finansines ir atskaitomybės ataskaitas, nurodytas Finansinio reglamento 247 straipsnyje, ir ypač atskirai atskaityti metinėje valdymo ir veiklos ataskaitoje;

EGADP įgyvendinimo valdymas, skaidrumas ir matomumas

84. dar kartą patvirtina Parlamento vaidmenį tikrinant EGADP įgyvendinimą, nes, konkrečiai, jis 2021 m. surengė penkias plenarines diskusijas, priėmė dvi rezoliucijas, 2021 m. kartu su Komisija surengė keturis dialogus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimais, organizavo 20 specialios už EGADP tikrinimą atsakingos darbo grupės posėdžių, teikė parlamentinius klausimus ir užtikrino reguliarią informacijos bei *ad hoc* prašymų pateikti informaciją iš Komisijos srautą; primena, jog EGADP reglamento 25 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija perduotų atitinkamus dokumentus ir informaciją Parlamentui ir Tarybai vienu metu ir vienodomis sąlygomis; atkreipia dėmesį į lėtą tinkamo dokumentų srauto proceso pradžią ir į sunkumus, su kuriais Parlamentas susidūrė norėdamas susipažinti su Komisijos gauta ir valstybių narių perduota informacija; palankiai vertina tai, kad nuo to laiko buvo įdiegtos geresnės komunikacijos procedūros, ir ragina išlaikyti šią informacijos srautą;

85. ragina Komisiją per dialogus dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo laikytis atviro, skaidraus ir konstruktyvaus požiūrio ir pasiyti EGADP reglamento 26 straipsnio 1 dalies nuostatos dėl reguliaraus bendravimo su Parlamentu; primena, kad tarpinstitucinis bendradarbiavimas, užmegztas pagal EGADP, turėtų tapti būtiniausiu standartu visose finansavimo programose;

86. ragina nacionalinius parlamentus ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, laikantis nacionalinių teisinių sistemų, sekti Parlamento pavyzdžiu ir atvirai, skaidriai bei demokratiškai tikrinti, kaip įgyvendinami jų nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai;

87. apgailestauja, kad visose valstybėse narėse vietos ir regionų valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos, socialiniai partneriai, akademinė bendruomenė ar kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai nepakankamai dalyvavo rengiant ir įgyvendinant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, laikantis nacionalinės teisinės sistemos, ir ragina remiantis aiškiais ir skaidriais principais juos kuo labiau įtraukti į nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą, kiek tai įmanoma pagal nacionalinius teisės aktus;

88. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos, socialiniai partneriai ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai yra nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo vietos lygmeniu priešakyje, ir primena Komisijai bei valstybėms narėms, kad tinkamas vietos ir regionų valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas ir veiksmų koordinavimas su jais įgyvendinant bei stebint planus yra lemiamas siekiant sėkmingo ekonomikos atsigavimo Sąjungoje ir nepaprastai svarbus siekiant nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų veiksmingumo bei plačios atsakomybės už juos; ragina Komisiją išnagrinėti būdus, kaip užmegzti dialogą su atitinkamų EGADP suinteresuotųjų subjektų atstovais ES lygmeniu;

89. ragina valstybes nares užtikrinti atsakomybės paskirstymo aiškumą ir tai, kad tinkamose EGADP lėšų valdymo sistemose būtų atsižvelgta į konkrečius piliečių poreikius regioniniu ir vietos lygmenimis, sykiu laikantis nediskriminavimo ir vienodo požiūrio principų; primena, kad įgyvendinant nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų priemones turi būti laikomasi visų atitinkamų įstatymų pagal nacionalines teisines sistemas;

90. tikisi, kad Komisijos parengtoje EGADP įgyvendinimo peržiūros ataskaitoje bus pateikta išsamių duomenų ir analizės apie nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų indėlį į Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą, įskaitant nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų poveikį lytims ir veiksmingą jų indėlį siekiant lyčių lygybės, taip pat kaip jais remiamos MVĮ bei strateginis savarankiškumas;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

91. ragina Komisiją įvertinti, ar tikėtina, kad teisiškai nustatyti 37 proc. žaliosios pertvarkos išlaidų ir 20 proc. skaitmeninės pertvarkos išlaidų tikslai bus pasiekti, kaip planuojama, per EGADP įgyvendinimo etapą, ir ragina valstybes nares, jei reikia, imtis priemonių, kurios laikomos būtinomis siekiant šių tikslų, jei jos numato, kad tikslai gali būti nepasiekti, prireikus remiant Komisiją;

92. tikisi, kad Komisijos parengtoje EGADP įgyvendinimo peržiūros ataskaitoje prireikus bus pateikta informacija apie kliūtis, kurios trukdo tinkamai įgyvendinti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

93. palankiai vertina tai, kad 2021 m. gruodžio mėn. pradėta taikyti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinė, nes ji sudarys sąlygas kiekvienam piliečiui stebėti, kaip įgyvendinama EGADP; pažymi, kad pagal deleguotąjį aktą dėl bendrų rodiklių valstybės narės turi teikti ataskaitas dėl kelių rodiklių, įskaitant Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo ir remiamų MVĮ rodiklius; ragina Komisiją pagerinti ir išplėsti rezultatų suvestinės pajėgumus, kad būtų užtikrintas didelis EGADP matomumas ir atskaitomybė; palankiai vertina tai, kad rezultatų suvestinėje pateikiami pagal lytį suskirstyti rodikliai, išreikšti asmenų skaičiumi, duomenys;

94. primygtinai ragina Komisiją užtikrinti nuostatos, kad valstybės narės turi pateikti duomenis, reikalingus ataskaitoms dėl pažangos, padarytos įgyvendinant šešis EGADP reglamento ramsčius, vykdymą ir taip suteikti galimybę kiekvienam piliečiui stebėti EGADP įgyvendinimą; tačiau apgailestauja dėl to, kad valstybės narės nenorėjo pateikti išsamesnių duomenų, kurie būtų įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinę; pažymi, kad išsamesni duomenys būtų sudarę sąlygas piliečiams tvirčiau reikalauti savo vyriausybių atsakomybės;

95. pabrėžia, kad vienas iš EGADP reglamento tikslų – prisidėti siekiant ES socialinių tikslų, ir pabrėžia, kad svarbu turėti nustatytus metodus, pagal kuriuos būtų galima matyti jo siekimo pažangą ir kaip juo prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio; yra susirūpinęs dėl to, kad deleguotojo akto dėl socialinių išlaidų ir dėl atsparumo didinimo rezultatų suvestinės nepakaks, kad būtų galima stebėti EGADP socialinį ir lyčių aspektus ir poveikį bei teikti ataskaitas apie tai; ragina Komisiją geriau atspindėti 20 Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimo stebėjimą taikant papildomus socialinius bei lyčių rodiklius, įtrauktus į rezultatų suvestinės teminę analizę;

96. ragina Komisiją pateikti papildomus rodiklius, įtrauktus į rezultatų suvestinės teminę analizę, kad būtų galima stebėti valstybių narių veiklos biologinės įvairovės ir sanglaudos bei konkurencingumo srityse rezultatus;

97. primena, kad pagal EGADP reglamentą Komisija turi vykdyti su šia priemone susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus; ragina Komisiją per savo atstovybes valstybėse narėse ir bendradarbiaujant su Europos Parlamento ryšių biurais valstybėse narėse pradėti renginius valstybėse narėse, kuriais būtų propaguojama rezultatų suvestinė ir pristatomos įvairios Komisijos atliktos analizės, įskaitant šešių ramsčių analizę; ragina Komisiją paskelbti išsamią EGADP teigiamo poveikio analizę, atkreipiant dėmesį į gerąją nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo patirtį ir rekomendacijas, kaip įveikti įgyvendinimo kliūtis bei pagerinti veiksmingą lėšų panaudojimą;

98. atkreipia dėmesį į tai, kad nacionalinės viešojo administravimo institucijos susiduria su dideliu iššūkiu per tokį trumpą laiką panaudoti visas EGADP lėšas; primygtinai ragina Komisiją aktyviai remti valstybes nares panaudojant šias lėšas, kad EGADP lėšos būtų sėkmingai paskirstytos visoje Sąjungoje;

99. yra toliau išipareigojęs ir ketina pasinaudoti visomis EGADP reglamento teikiamomis galimybėmis siekiant vertinti, tikrinti ir populiarinti EGADP, be kita ko, organizuojant renginius ir veiklą vietos, regioninių ir nacionalinių lygmenimis;

100. palankiai vertina ES ombudsmeno iniciatyvą parengti gerosios patirties užtikrinant vyriausybės skaidrumą naudojant ekonomikos gaivinimo lėšas principus;

101. pažymi, kad valstybių narių nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose informuojama apie jų komunikacijos strategijas; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad, nenustačius aiškaus standarto, numatomos labai skirtingos komunikacijos kampanijos, o tai mažina EGADP ir apskritai ES finansavimo matomumą; palankiai vertina tai, kad dauguma valstybių narių laikėsi Komisijos rekomendacijų ir sukūrė specialias interneto svetaines, kuriose pateikiama su EGADP susijusi informacija, tačiau apgailestauja dėl to, kad jose viešai skelbiamos informacijos elementai labai skiriasi;

2022 m. birželio 23 d., ketvirtadienis

102. ragina toliau derinti piliečiams prieinamą informaciją apie nacionalinį įgyvendinimą ir nacionalines komunikacijos strategijas, susijusias su EGADP, kad būtų skatinamas skaidrumas ir atskaitomybė, taip stiprinant atsakomybę už įgyvendinimą; ragina Komisiją rekomenduoti suderintą požiūrį ir standartą, pagal kurį nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu būtų pateikiama informacija apie EGADP įgyvendinimą, ir prašo valstybių narių laikytis šio standarto arba paaiškinti, kodėl nuo jo nukrypstama;

Iki šiol įgyvendinant EGADP įgyta patirtis

103. pakartoja, jog svarbu, kad valstybės narės sėkmingai įgyvendintų EGADP, kad būtų užtikrintas ilgalaikis poveikis ES ekonomikai ir visuomenei; pabrėžia, kad ES ekonomikos valdymo sistemos peržiūra suteiks galimybę pasimokyti ne tik iš EGADP sėkmės, bet ir iš jos trūkumų; primygtinai ragina Komisiją išnagrinėti ir pateikti įvairius scenarijus, kaip rengiant ir įgyvendinant EGADP įgytą patirtį būtų galima panaudoti peržiūrint ES makroekonominio valdymo sistemą, visų pirma siekiant didesnio skaidrumo, demokratijos, dalyvavimo, koordinavimo ir priežiūros;

104. pabrėžia, kad EGADP parodė, jog svarbu, kad Europos Parlamentas kartu su Taryba aktyviai dalyvautų apibrėžiant bendrus ES prioritetus, reaguojant į naujus iššūkius ir kuriant pagrindines politines gaires bei valdymo mechanizmus, taip pat tikrinant įgyvendinimą siekiant užtikrinti tvirtą Europos politinę atsakomybę; dar kartą patvirtina, kad Parlamentas turėtų tikrinti priemonės įgyvendinimą vienodomis sąlygomis su Taryba, ir ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimose ES iniciatyvose būtų laikomasi vienodo požiūrio į abi institucijas; pabrėžia deleguotųjų aktų svarbą stiprinant demokratinę atskaitomybę ir proceso teisėtumą;

105. teigiamai vertina tai, kad ES parama reformoms ir investicijoms rinkinių forma kartu su paskatomis atliko svarbų vaidmenį stiprinant nacionalinę atsakomybę už EGADP ir Europos semestrą, remiantis bendrais ES prioritetais; be to, pabrėžia, kad prasmingi socialiniai ir teritoriniai dialogai, kuriuose pagal nacionalinę teisinę sistemą aktyviai dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, socialiniai partneriai ir pilietinės visuomenės organizacijos, yra nepaprastai svarbūs siekiant nacionalinės atsakomybės, sėkmingo įgyvendinimo ir demokratinės atskaitomybės ir kad jie turėtų būti stiprinami ir kruopščiau taikomi ir galėtų įkvėpti būsimas iniciatyvas bei mechanizmus ES ir jos valstybėse narėse;

106. atsižvelgdamas į gerą EGADP – NGEU dalies – pavyzdį, pripažįsta didelę bendro, modernaus ir veiksmingo ES atsako, kurį galima greitai sutelkti krizėms ir naujiems iššūkiams atremti, pridėtinę vertę;

107. ragina Komisiją visapusiškai atsižvelgti į Parlamento nuomonę būsimoje EGADP įgyvendinimo peržiūros ataskaitoje, kurią Komisija pateiks Parlamentui ir Tarybai iki 2022 m. liepos 31 d.; ragina Komisiją toje ataskaitoje taip pat atsižvelgti į visų susijusių suinteresuotųjų subjektų indėlį;

o

o o

108. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Audito Rūmams, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Europos regionų komitetui ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.